

Multilateralne razvojne banke finansiraju hidroenergetske projekte u nacionalnim parkovima i lokacijama svetske baštine širom Balkana, prenosi Gardijan.

Međunarodne banke su obradile stotine miliona evra u talasu hidroenergetskih projekata koji zahvataju mnoge netaknute nacionalne parkove i zaštićena ekološka područja na Balkanu, pokazuje novi izveštaj Benkvoča.

Polovina od 1.640 planiranih novih projekata u zemljama kao što su Bosna, Makedonija i Albanija, treba da se grade u zaštićenim nacionalnim parkovima ili lokacijama u okviru Natura 2000.

Benkvoč studija je pokazala da su banke uložile najmanje 818 miliona evra u 75 projekata za koje su sredstva bila identifikovana. Od toga, trideset projekata je u zaštićenim u područjima.

„Čak i brane za male hidroelektrane mogu lišiti stanovništvo vode koja im je potrebna za navodnjavanje. One mogu da spreče migraciju riba i imaju uticaj na kvalitet vode tako što tekuće vode pretvaraju u stajaće. Splavari i ribari ne mogu koristiti plovne puteve, kao ni žvotinje koje se oslanjaju na rečni sistem kakav je bio“.

Brane planirane širom Balkana, njih 2.700, čeka strateške procene uticaja na životnu sredinu, iako je stalni odbor Bernske konferencije naredio stopiranje jednog od najkontraverznijih projekata u nacionalnom parku Mavriovo u Makedoniji.

Međunarodna unija za očuvanje prirode protestovala je kod Evropske banke za obnovu i razvoj, tvrdeći da podrška ovom projektu vrednom 65 miliona evra predstavlja direktnu pretnju ugroženim vrstama, kao što je 50 preostalih balkanskih risova koji žive na ovom području.

EBRD je odobrio 240 miliona evra za 51 projekat, navodi se u izveštaju Benkvoča, od kojih je polovina u zaštićenim područjima. Dodatnih 36 miliona obezbedile su EBRD i Evropska investiciona banka za 27 malih hidroelektrana.

„EBRD krši svoje procedure koje bi trebale da osiguraju da su preduzeti svi neophodni koraci kako bi se izbegli štetni projekti“, rekla je Pipa Galop.

Portparol EBRD-a je izjavio: „Banka nije videla izveštaj. Međutim, mi uzimamo u obzir ekološke brige grupe NVO veoma ozbiljno. U kontaktu smo s Benkvočem i čekamo da vidimo finalnu verziju izveštaja.“ Smernice EBRD za zaštitu životne sredine obavezuju banku da ne finansira „aktivnosti zabranjene zakonom zemlje domaćina ili međunarodnim konvencijama koje se odnose na zaštitu biodiverziteta i kulturnog nasleđa.“

Portparol IEB je rekao da banka prepoznaje doprinos hidorelektrana obnovljivoj energiji.

„Kao što se navodi u energetske kreditnim kriterijuma IEB, hidro šeme moraju uzeti u obzir osetljiva bezbednosna, ekološka i društvena pitanja i svi hidroprojekti finansirani od

strane IEB moraju u potpunosti biti u skladu sa evropskim ekološkim i socijalnim standardima.“

Austrijske kompanije ističu se u izveštaju kao najveći investitori, s obzirom da finansiraju najmanje 52 grinfild projekta, najviše u zaštićenim oblastima.

Jedan od projekata, Medna na Sani u Bosni, izazvao je ulične proteste. Urlih Ejhelman, direktor River Voča, optužio je firme uključene u projekat zbog dvostrukih standarda.

On tvrdi da je Sana najvažnija reka za globalno ugroženog dunavskog lososa i da tako nešto nikada ne bi moglo biti urađeno u Austriji.

Austrijska vlada investirala je 54 miliona evra u očuvanje nacionalnih reka u kojima živi dunavski losos od 1999. tvrdi River voč.